

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی تحصیلات تکمیلی - مامایی

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس : مدیریت و مبانی رفتار سازمانی	شماره درس : ۵۸۵۵۰۴
نوع و تعداد واحد : ۲ واحد نظری	دروس پیش نیاز : ندارد
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ارشد مامایی - ترم ۳	نیمسال تحصیلی : اول ۱۴۰۳-۱۴۰۲
زمان کلاس: چهارشنبه ها ۱۸-۱۶	مکان تشکیل کلاس: با هماهنگی آموزش کلاس..
مسئول درس : دکتر پروانه خراسانی	زمان حضور در دفتر : طبق برنامه نصب شده پشت در اتاق گروه سلامت جامعه روبروی دفتر مجله
شماره تماس: ۰۹۱۳۱۲۸۰۶۲۰ و ۳۷۹۲۷۵۸۸	Email: khorasanip@nm.mui.ac.ir
اساتید درس: دکتر پروانه خراسانی با همکاری اساتید گروه مامایی و بهداشت باروری (سرکار خانم ها دکتر والیانی، دکتر برومندفر، دکتر کاظمی)	آدرس گروه اینترنتی درس: - (کلاس ها به شکل حضوری و در صورت ضرورت با هماهنگی مدیر گروه اطلاع رسانی خواهد شد).

شرح درس

از آنجا که ارایه مراقبت با کیفیت، اثربخش و ایمن از اولویت های اساسی حرفه های پرستاری و مامایی است، آشنایی دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی مامایی با مدیریت و مبانی رفتار سازمانی و مباحث کاربردی آن ضروری است. در این درس دانشجویان پس از شناخت تاریخچه مدیریت، ویژگیها و وظایف مدیران، سازمان و مدیریت، ضرورت آموزش مدیریت، با تلفیق مباحث رفتار سازمانی را برای تصمیم گیری، برنامه ریزی سازماندهی و رهبری صحیح خدمات بهداشت باروری فرا خواهند گرفت.

اهداف کلی درس

شناخت مفاهیم مدیریت و سازمان، سازماندهی و رهبری، رفتار سازمانی به منظور کاربرد اصول مدیریت و ارائه خدمات بهداشتی درمانی به نحو مطلوب که در آینده قادر باشند بعنوان مدیر یا رهبری اثربخش در مراکز بهداشتی درمانی انجام وظیفه کرده و باعث ارتقا ایمنی، بهبود کیفیت خدمات تیم سلامت و اعتلای حرفه شوند.

اهداف رفتاری:

از دانشجویان انتظار می رود پس از پایان این درس قادر باشند...

- ۱- سیر تاریخی علم و هنر مدیریت را با توجه به پیدایش تئوری ها و مکاتب مدیریت و رهبری طبقه بندی و توصیف نمایند.
- ۲- تفاوت مدیر و رهبر در ویژگی ها، کارکردها، وظایف، مهارتها و سطوح سه گانه مدیریت را در دو ستون خلاصه نمایند.
- ۳- اهمیت، مزایا، مشکلات، اصول، فرایند و انواع برنامه ریزی (ثابت، موقت، کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت) در مامایی را بیان نمایند. نمونه هایی از برنامه های مختلف از بخش و بیمارستان، موسسه خدمات مراقبتی/ بهداشت باروری و ناباروری ارائه دهند.

- ۴- انواع مفاهیم و روشهای برنامه ریزی (استراتژیک، تاکتیکی و عملیاتی) را در سطوح مدیریت رده بالا، میانی و پایین مامایی با ذکر نمونه توضیح دهند.
- ۵- فرایند تصمیم گیری و حل مسئله، انواع تصمیم، مراحل و روشهای تصمیم گیری بر اساس سطوح مدیریت، مرجع تصمیم گیری و روشهای ترسیمی را توضیح دهند.
- ۶- فرایند سازماندهی، ساختار سازمانی، اجزا و انواع سازمان غیررسمی/رسمی، ساختار متمرکز/ نیمه متمرکز/ ماتریس و ... واحدهای صف و ستاد را با رسم نمودار و خطوط ارتباطی توصیف نمایند.
- ۷- سلسله مراتب سازمانی در مامایی، تعریف مفاهیم و مبانی قدرت و نفوذ، اختیار و مسئولیت، اصول و روشهای مختلف تقسیم کار در مدل‌های مراقبت پرستاری و مامایی را با تهیه چارت سازمانی وزارت بهداشت- معاونتهای بهداشت و درمان دانشگاه، بیمارستان و مرکز بهداشتی یا موسسه یا محل خدمت خود، تحلیل نمایند.
- ۸- مفاهیم قدرت و اختیار، مسئولیت و پاسخگویی، وحدت فرماندهی و حیطه نظارت و کنترل را به همراه مزایا، موانع، اصول و فرایند تفویض اختیار در مامایی توضیح دهند.
- ۹- ضرورت و اهمیت ارتباطات، روش‌ها و سطوح برقراری ارتباط در سازمان، انواع ارتباطات، الگوهای انتقال پیام، اصول ارائه بازخورد پنجره جو-هری را شرح دهند.
- ۱۰- فرایند و مفاهیم هدایت و رهبری، عناصر و نظریه‌های انگیزش و روشهای انگیزه بخشی در گروه و سازمان‌های بهداشتی درمانی را شرح دهند.
- ۱۱- مفاهیم پویایی گروه، رفتار سازمانی، اثربخشی و کارایی، بهره‌وری در مامایی با ذکر را از دیدگاه صاحب‌نظران تعریف نمایند.
- ۱۲- شیوه‌ها و ملاک‌های تعیین اهداف (اجتماعی، سازمانی، حرفه‌ای/وظیفه‌ای، شخصی)، اصول و اجزای مدیریت و تغییر و توسعه نیروی انسانی در مامایی را بیان نمایند.
- ۱۳- مفهوم کنترل، نظارت بالینی، ارزشیابی عملکرد، انواع کنترل، فرایند و روش‌های مورد استفاده برای تحلیل و اندازه‌گیری رفتار فردی و گروهی و آرایه بازخورد را توضیح دهند.
- ۱۴- رویکرد و تفکر سیستمی در مدیریت و کاربردهای آن را در مامایی با ذکر مثالهای کاربردی توضیح دهند
- ۱۵ و ۱۶ و ۱۷- به عنوان تکلیف یادگیری هر کدام از دانشجویان در مورد یکی از مباحث (۱) نظریه‌های نوین مدیریت (شامل در تعالی، فرهنگ سازمانی و توانمندسازی مامایی (۲) بارکاری، استرس و فرسودگی شغلی، راهبردهایی برای مدیریت زمان در مامایی (۳) مشکلات ارتباطی، مدیریت تعارضات و تکنیکهایی برای همدلی ارتباط مؤثر بین فردی (حداقل ۵ منبع مقالات و کتب معتبر و به روز یک متن منسجم علمی (۱۰ تا ۲۰ صفحه‌ای) با ارائه کتبی و شفاهی انجام دهند.**) (انتخاب موضوع: ۱۲ مه‌ماه)، زمان آرایه (نیمه دوم آذر ماه).

شیوه تدریس:

سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی، مطالعه، جست‌جو و کاوشگری (تکالیف فردی)، ارائه کنفرانس

ابزار مورد نیاز تدریس: اسلاید پاورپوینت - تخته وایت برد و دیگر تجهیزات آموزش حضوری

سیاست‌ها و قوانین دوره:

- به‌منظور یادگیری مؤثر این درس، حضور به موقع و مشارکت فعال دانشجویان با جست‌جو و جوی منابع و مطالعه زمینه‌ای قبل از ورود به کلاس و مشارکت در بحث گروهی با آرایه منابع و مستندات ضرورت دارد. - ارائه به موقع تکالیف یادگیری (تهیه محتوا، اسلاید و ارائه

کنفرانس کلاسی و شرکت در امتحان پایان ترم لازم و ملزوم یکدیگر و بدون هر کدام نمره ناتمام خواهد ماند. - رعایت سقف غیبت از نظر مقررات آموزشی کمتر از چهار هفدهم مجموع ساعات درسی مشروط به هماهنگی قبلی و در صورت استعلامی ارائه گواهی به تایید پزشک معتمد دانشگاه. برخورد با غیبت غیر موجه دانشجوی در جلسات طبق مقررات آموزشی با کسر نمره خواهد بود.

نحوه ارزشیابی دانشجوی و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	آمادگی مستمر و مشارکت فعال کلاسی با مطالعه قبلی و پاسخگویی در تمام جلسات	۲ نمره
۲	هماهنگی متن و اسلاید کنفرانس حداقل ۲ هفته قبل از موعد مقرر (۱ نمره)، استفاده از حداقل ۴ منبع فارسی و یک منبع انگلیسی چاپ ۵ سال اخیر (۱ نمره)	۲ نمره
۳	ارایه کنفرانس طی ۴۰ دقیقه با تسلط همراه با بحث گروهی و پرسش و پاسخ در موعد مقرر	۴ نمره
۴	آزمون پایان ترم	۱۲ نمره
۵	جمع	۲۰ نمره

منابع اصلی و محتوای ضروری یادگیری:

- ۱) اسلایدهای بارگذاری شده در کلاس درس و بخش محتوا در سامانه نوید
- ۲) یعقوبیان، محبوبه، مدیریت پرستاری و مامایی، انتشارات بشری، آخرین چاپ
- ۳) دکتر علی رضاییان (۱۴۰۱) اصول مدیریت، انتشارات سمت، حسینی، میر محمد، اصول مدیریت خدمات پرستاری، انتشارات بشری،

منابع و محتوای مفید برای یادگیری بهتر و پایگاههای اینترنتی قابل استفاده برای درس:

- ۱- دکتر علی رضاییان (۱۴۰۲) مجموعه ۸ جلدی مدیریت رفتار سازمانی پیشرفته (مبانی مدیریت رفتار سازمانی، مدیریت تعارض و مذاکره، مدیریت فشار روانی، فرهنگ سازمانی و مدیریت رفتارهای سیاسی در سازمان انتشارات سمت
- ۲- دکتر علی علاقه بند (۱۴۰۰) مدیریت عمومی، نشر روان.
- ۳- طاهره رجیبی نژاد (۱۳۸۱) اصول مدیریت و مدیریت خدمات مامایی، نشر ماهتاب.
- ۴- دکتر محمد رحیمی، زهرا ایازی، دکتر سجاد رحیمی (۱۴۰۲) اصول مدیریت خدمات پرستاری و مامایی، نشر جامعه نگر.
- ۵- سید مهدی الوانی (۱۳۹۴) مدیریت عمومی (رفتار سازمانی)، نشر نی.
- ۶- پال هرسی و کنت بلانچارد (۱۴۰۱) مدیریت رفتار سازمانی: ترجمه دکتر علی علاقه بند، مؤسسه انتشارات امیرکبیر.
- ۷- درگاهی حسین کاربرد نظریه‌های نوین مدیریت در خدمات پرستاری، دوره ۱۱ (۴۳)، ۱۳۸۴

- ۸- (Main Reference) Marquis, B. L., Hustone, C.J. **Leadership roles and management functions in nursing**, ۶th Ed. Lippincott, Williams & Wilkins, USA. ۲۰۱۸ or later.
- ۹- * Swansburg, R.J., Swansburg, R.C. **Introduction to Management and Leadership for Nurse Administrators**. ۶th Ed. Jones and Bartlett Publishers, USA. ۲۰۱۶ or later.
- ۱۰- Yoder-wise- **Leading and managing in nursing**. ۵th edition, Elsevier Mosby, .last version.
- ۱۱- Clark CC. **Creative Nursing Leadership & Management**. Jones & Bartlett, ۲۰۰۹
- ۱۲- Rider Ellis, J. **Managing and coordinating nursing care..** & Ellis JR, Hartley CL. **Nursing Today's in world Trends, Issues & Management**. ۹th ed. Lippincott, ۲۰۰۸ Lippincott Williams & Wilkins. last edition
- ۱۳- Zerwekh J, Claborn, J.C. **Nursing Today Transition & Trends** ۵th ed, Elsevier ۲۰۰۶
- ۱۴- Roussel LA, Harris JM, Thomas T. **Management and Leadership for Nurse Administrators**. ۲۰۱۰ or later
- ۱۵- Online Data Bases: .Iranian journal database(Magiran.com/ SID.ir/

جدول زمانبندی درس

عنوان درس : مدیریت و مبانی رفتار سازمانی
 نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۲-۰۳
 شماره درس: ۵۸۵۵۰۴
 فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد مامایی ترم ۳
 مکان: کلاس شماره ... زمان کلاس: چهارشنبه ها ۱۶ تا ۱۸

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس نظری					
ردیف	تاریخ /ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۲/۷/۵ ۱۸ تا ۱۶	معرفی و ارائه طرح درس و روش ارزشیابی مفاهیم، کارکردها، مهارتها و تفاوت مدیریت و رهبری سیر تاریخی مکاتب و نظریه های مدیریت	حضورى ☑	پرسش و پاسخ تعیین عناوین کنفرانس	دکتر خراسانی
۲	۱۴۰۲/۷/۱۲ ۱۸ تا ۱۶	انواع برنامه، اهمیت برنامه ریزی، مزایا و محدودتها، فرایند و اصول برنامه ریزی خدمات مامایی	حضورى ☑		دکتر خراسانی دکتر والیانی
۳	۱۴۰۲/۷/۱۹ ۱۸ تا ۱۶	تصمیم گیری و حل مسئله، انواع تصمیم، مراحل و روشهای تصمیم گیری	حضورى ☑		دکتر خراسانی
۴	۱۴۰۲/۷/۲۶ ۱۸ تا ۱۶	سازماندهی و ساختار سازمانی	حضورى ☑	استخراج چارت سازمانی خدمات مامایی از وزارت تا مراکز بهداشتی و درمانی	دکتر خراسانی
۵	۱۴۰۲/۸/۳	مفاهیم قدرت و اختیار، مسئولیت و پاسخگویی، مزایا، موانع، اصول و فرایند تفویض اختیار مامایی	حضورى ☑		دکتر کاظمی
۶	۱۴۰۲/۸/۱۰	ضرورت و اهمیت ارتباط مؤثر، روش ها و سطوح برقراری ارتباط، انواع ارتباط سازمانی، الگوهای انتقال پیام، اصول ارائه بازخورد و پنجره جو-هری	حضورى ☑		دکتر خراسانی
۷	۱۴۰۲/۸/۱۷	مفاهیم و ارتباط بین فردی و حرفه ای در مامایی، موانع، اصول و روشهای ارتباط مؤثر با مادر و کودک	حضورى ☑		دکتر برومندفر
۸	۱۴۰۲/۸/۲۴	مفاهیم پویایی گروه، رفتار سازمانی، اثربخشی و کارایی، بهره وری در مامایی	حضورى ☑		دکتر والیانی
۹	۱۴۰۲/۹/۱	- رویکرد، نگرش و تفکر سیستمی در مدیریت	حضورى ☑		دکتر خراسانی
۱۰	۱۴۰۲/۹/۸	بهبود کیفیت و مدیریت تغییر	حضورى ☑		دکتر خراسانی
۱۱	۱۴۰۲/۹/۱۵	مفهوم و انواع کنترل، نظارت بالینی	حضورى ☑		دکتر خراسانی
۱۲	۱۴۰۲/۹/۲۲	شیوه ها و ملاک های تعیین اهداف (اجتماعی)، سازمانی، وظیفه ای، شخصی)، اصول و اجزای توسعه و آموزش نیروی انسانی در مامایی	حضورى ☑		دکتر کاظمی
۱۳	۱۴۰۲/۹/۲۹	ارزشیابی عملکرد در مامایی، فرایند و روش های مورد استفاده برای تحلیل و اندازه گیری رفتار فردی و گروهی و آرایه بازخورد	حضورى ☑		دکتر برومندفر
۱۴	۱۴۰۲/۱۰/۶	بارکاری، استرس و فرسودگی شغلی، مدیریت زمان	حضورى ☑	ارائه دانشجو-بحث و پرسش	دکتر خراسانی
۱۵	۱۴۰۲/۱۰/۱۳	مدیریت تعارضات - تکنیکهای همدلی و ارتباط مؤثر	حضورى ☑	ارائه دانشجو-بحث و پرسش	دکتر خراسانی
۱۶	۱۴۰۲/۱۰/۱۳	تعالی، فرهنگ سازمانی و توانمندسازی مامایی	حضورى ☑	ارائه دانشجو-بحث و پرسش	دکتر خراسانی
۱۷	طبق تقویم امتحانات	آزمون پایان ترم	حضورى ☑		دکتر خراسانی

